

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1MCdo/7/2012
Identifikačné číslo spisu:	5306203890
Dátum vydania rozhodnutia:	26.02.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:5306203890.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky E., rod. U., byrom V., proti odporcovi E., F., o povinnosť trpieť právo prechodu a zdržanie sa zásahov z práva prechodu, vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 8C 99/2006, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 29. novembra 2011 sp. zn. 8 Co 171/2011 a rozsudku Okresného súdu Čadca z 24. januára 2011 č. k. 8 C 99/2006-293, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 29. novembra 2011 sp. zn. 8 Co 171/2011 a rozsudok Okresného súdu Čadca z 24. januára 2011 č. k. 8 C 99/2006-293 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súde Čadca na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Navrhovateľka E., sa návrhom z 20. júla 2006 a zmeneným návrhom zo 4. júna 2009, domáhala rozhodnutia, ktorým by súd odporcovi uložil povinnosť trpieť právo navrhovateľky pozostávajúce z práva prechodu peši, konským povozom, osobným motorovým vozidlom, nákladným motorovým vozidlom cez časť parc. Z. o výmere 174 m² - ostatné plochy, katastrálne územie Krásno nad Kysucou a parc. Z. o výmere 64 m², katastrálne územie Krásno nad Kysucou, ktoré sú totožné s časťou parcely X., zapísané na Správe katastra Čadca na N. podľa grafického znaleckého plánu znaleckého posudku č. 3/2009 Ing. Jozefa Miartuša. Ďalším petitom sa navrhovateľka domáhala, aby súd zakázal odporcovi akýmkoľvek spôsobom brániť jej v práve prechodu peši, konským povozom, osobným motorovým vozidlom, nákladným motorovým vozidlom cez časti parciel C V. o výmere 174 m - ostatné plochy, kat. územie Krásno nad Kysucou a Z. o výmere 64 m², kat. územie Krásno nad Kysucou podľa grafického znaleckého plánu Ing. Jozefa Miartuša.

Okresný súd Čadca rozsudkom z 24. januára 2011 č. k. 8C 99/2006-293 odporcovi uložil povinnosť trpieť právo navrhovateľky pozostávajúce z práva prechodu peši, konským povozom, osobným motorovým vozidlom, nákladným motorovým vozidlom cez časť parc. Z. o výmere 174 m² - ostatné plochy, katastrálne územie Krásno nad Kysucou a parc. Z. o výmere 64 m², katastrálne územie Krásno nad Kysucou, ktoré sú totožné s časťou parcely X., zapísané na Správe katastra Čadca na N.1 podľa grafického znaleckého plánu znaleckého posudku č. 3/2009 Ing. Jozefa Miartuša. Súd zakázal odporcovi akýmkoľvek spôsobom brániť navrhovateľke v práve prechodu peši, konským povozom,

osobným motorovým vozidlom, nákladným motorovým vozidlom cez časti parciel Z. o výmere 174 m² - ostatné plochy, kat. územie Krásno nad Kysucou a Z. o výmere 64 m², kat. územie Krásno nad Kysucou podľa grafického znaleckého plánu Ing. Jozefa Miartuša. Odporcu napokon uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľke trovy konania v sume 1 548,67 € tak, že sumu 1 065,36 € navrhovateľke a sumu 483,31 € na účet právnej zástupkyne JUDr. Ivety Ďurčateľovej do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení svojho rozhodnutia okresný súd uviedol, že zo znaleckého posudku Ing. Jozefa Miartuša vyplýva, že parcela, cez ktorú sa navrhovateľka domáha prechodu, č. V. a V. sú totožné s parcelou registra X. - ostatné plochy o výmere 5416 m² a podľa výpisu z listu vlastníctva S. je pod bodom 1 ako spoluvlastník zapísaný odporca a pod bodom 32 navrhovateľka. Obaja účastníci sú teda spoluvlastníkmi nehnuteľnosti, po ktorej sa navrhovateľka domáha prechodu. Ako spoluvlastníci majú teda rovnaké práva, pokiaľ ide o užívanie nehnuteľnosti. V danom prípade bolo preukázané, že odporca bráni navrhovateľke parcelu V. užívať, preto jej súd poskytol ochranu a jej návrhu vyhovel. Poukázal pritom na ust. § 139 ods. 2, § 123, § 124 a § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Krajský súd v Žiline na odvolanie odporcu rozsudkom z 29. novembra 2011 č. k. 8Co 171/2011-321 potvrdil rozsudok okresného súdu. Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd poukázal na svoje predchádzajúce rozhodnutie v tomto konaní z 29. júna 2010 č. k. 8Co 408/2009-247, v ktorom vyslovil právny názor, že podielové spoluvlastníctvo je nutné chrániť proti každému, kto neoprávnene do vlastníckeho práva zasahuje. Preto, pokiaľ aj podielový spoluvlastník neoprávnene zasiahne do spoluvlastníctva druhého spoluvlastníka tým, že neumožňuje jeho výkon, je potrebné dotknutého spoluvlastníka chrániť pred takýmto zásahom a vychádzať z analogického použitia ust. § 126 Občianskeho zákonníka. Treba preto priznať dotknutej spoluvlastníčke základné právo voči odporcovi ako spoluvlastníkovi, ktorý neoprávnene, podľa jej tvrdenia, do spoluvlastníckeho práva zasahuje.

Proti rozsudku Okresného súdu Čadca 24. januára 2011 č. k. 8 C 99/2006-293 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo 7. decembra 2011 č. k. 8Co 171/2011-321 na základe podnetu odporcu podal mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Žiadal zrušiť uvedené rozhodnutia a vec vrátiť Okresnému súdu Čadca na ďalšie konanie. Uviedol, že napadnuté súdne rozhodnutia spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci § 243e ods. 1 OSP v spojení s ust. § 243f ods. 1 písm. c) OSP). Podľa názoru generálneho prokurátora súdy správne zistený skutkový stav nesprávne právne posúdili, tým, že súdy poskytli navrhovateľke ochranu proti neoprávneným zásahom odporcu z titulu jej spoluvlastníckeho práva za analogického použitia ust. § 126 Občianskeho zákonníka. Nie je vylúčená existencia práva prechodu navrhovateľky k svojmu pozemku po prístupovej ceste v trase, ktorú označila, nie však titulom spoluvlastníctva, nakoľko nie je podielovou spoluvlastníckou pozemkov, cez ktoré prístupová cesta vedie. Ďalej namietal, že odôvodnenia rozhodnutí súdov oboch stupňov sú nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov, nakoľko z obsahu spisu nevyplyva, ako okresný súd dospel k opačnému záveru ako znalec Ing. Jozef Miartuš, keďže svoje rozhodnutie založil na jeho znaleckom posudku a na ktorý výslovne odkazuje. Úplne v rozpore s výslovne uvedenými závermi tohto posudku však súd tvrdí, že parcely V. sú totožné s parcelou V. Znalec vo vyjadrení k námietkam z 18. júna 2009 (č.l. 174) výslovne uviedol, že z parcely č. XXXX bola časť odobratá a N. nemá právne s časťou parcely V. nič spoločné. ,

Navrhovateľka vo svojom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedla, že právny názor súdov obsiahnutý v rozsudkoch vychádza zo správneho právneho posúdenia veci a teda nie sú v rozpore so zákonom, preto navrhuje aby Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora odmietol a priznal jej trovy konania

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas (§ 243g O.s.p.) generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutia v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora je podané opodstatnene.

Ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon, a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo

štátu, a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie (§ 243e ods. 1 O.s.p.). Mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e O.s.p., ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale aj dôvodmi uplatnenými v mimoriadnom dovolaní. Obligatórne (§ 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný. Rozsudok súdu musí obsahovať úplné a výstižné odôvodnenie (výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku). Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Účelom odôvodnenia je preukázať správnosť rozsudku a umožniť kontrolu správnosti rozhodnutia súdu v konaní o riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku. Len takéto rozhodnutie možno označiť za preskúmateľné (§ 157 ods. 2 a 3 O.s.p. v spojení s § 211 O.s.p.). Odôvodnenia rozhodnutí súdov nižších stupňov nezodpovedajú uvedeným ustanoveniam, keďže súdy s a v dôvodoch rozhodnutia nevyporiadali s rozhodujúcimi skutočnosťami.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na názor generálneho prokurátora Slovenskej republiky, že rozhodnutia súdov v danej veci vyznievajú arbitrárne, pretože na jednej strane súdy považovali za nepochybné, že právny predchodca žalobkyne Jozef Bednarčík bol bratom Márie Gimerovej, rodenej Bednarčíkovej, ktorej právni nástupcovia s poukazom na zápis v spomínanej pozemnoknižnej zápisnici vykonávali následne prevody a prechody vlastníctva k spornej nehnuteľnosti a na druhej strane spochybňovali existenciu jeho spoluvlastníckeho podielu k tejto nehnuteľnosti.

Okresný súd Čadca svoje rozhodnutie založil na znaleckom posudku Ing. Miartuša, na ktorý výslovne odkazuje v úplnom v rozpore s výslovne uvedenými závermi tohto posudku však tvrdí, že parcely KN C S. a č. XXXX/X sú totožné s parcelou KN E S. Takýto záver skutkového stavu nemá oporu vo vykonanom dokazovaní.

Zo znaleckého posudku pritom vyplýva, že trasa prístupovej cesty, tak ako ju označili navrhovatelia, vedie cez parcely KN C S. Právne vzťahy k týmto pozemkom nie sú evidované na listoch vlastníctva. V danom prípade právny stav vyplýva z registra E, ktorý bol vytvorený pre dané katastrálne územie ROEP-om. Časť parciel KNC č. XXXX/X a XXXX/X. je vedená v KN E registri na parcele KN E S., ktorá je vedená na LV S.. Tento list vlastníctva je súčasťou spisu ako príloha č. 6 znaleckého posudku na č. 1. 148. Uvedený pozemok je vedený ako orná pôda o výmere 439 m² a jej výlučným vlastníkom je Alojz Gavlas, t. j. odporca. Titulom nadobudnutia je osvedčenie vyhlásenia o vydržaní č. W.. Znalec v znaleckom posudku KN E parcelu S. vymedzil bodmi A - B - C - N - O - D - E - F - G - H - I - A. Súdy oboch stupňov sa však od uvedeného vymedzenia parcely KN E S. znalcom odchýlili, svoj postup však žiadnym spôsobom nevysvetlili a neodôvodnili.

Na č. 1. 261 spisu sa nachádza fotokópia notárskej zápisnice č. N 37/2004 Nz 10248/2004, napísanej na Notárskom úrade JUDr. Zdenka Pijáka so sídlom v Žiline dňa 6. februára 2004, ktorou bolo spísané osvedčenie vyhlásenia o vydržaní v zmysle § 63 zákona č. 397/2000 Zb. a § 134 Občianskeho zákonníka. Notár osvedčil, že Alojz Gavlas pred ním urobil prejav o nadobudnutí vlastníctva ku KN pare. č. XXXX/X. - orná pôda o výmere 439 m v k. ú. Krásno nad Kysucou, ktorá bola v tom čase na Správe katastra Čadca zapísaná na LV S. Na základe uvedeného osvedčenia o vydržaní je odporca v katastri nehnuteľností zapísaný ako výlučný vlastník KN E parcely č. XXXX/X. Znalec v znaleckom posudku uviedol, že táto parcela vznikla z dvoch pkn parciel: S. Pkn parcela č. XXXI/b bola vedená vo vl. č. XXX a bola prečíslovaná na pare. č. XXXX/X. Na grafickom znaleckom pláne je vymedzená bodmi E - F - G - H - E. Túto pôvodnú parcelu nemožno napriek rovnakému číslovaniu zamieňať s terajšou parcelou KN E S., čo vyplýva z vymedzenia ich hraníc znalcom. Druhou z parciel, z ktorých je vytvorená dnešná KN E pare. č. XXXX/X, je pkn pare. č. XXXX vedená vo vl. č. XXX, XXX, XXX, XXX, XXX a XXX. Správne posúdenie stavu pkn pare. č. XXXX je pre zákonné rozhodnutie v tejto veci kľúčové.

Pôvodná časť pkn pare. č. XXXX je v grafickom znaleckom pláne vyznačená bodmi A-B-C-N-O-D-E-H-I-A. Znalec v posudku nie celkom presne uviedol, že „vlastníci tejto parcely sú vedení na LV č. XXXX“, ktorý priložil do spisu. Presnejšie by bolo uviesť, že vlastníci zvyšku parcely č. XXXX (t. j. časti, ktorá nie je súčasťou pare. KN E S.) sú vedení na LV č. XXXX. Ing. Jozef Miartuš vo svojom vyjadrení k námietkam navrhovateľov k jeho znaleckému posudku č. 3/2009 (č.l. 174) už uviedol celkom jednoznačne, že pokiaľ ide o pare. č. XXXX., bola z nej odobratá časť, tak ako uviedol v znaleckom posudku a list vlastníctva č. XXXX nemá právne nič spoločné s časťou parcely KN E č. XXXX/X. Na č.l. 132 spisu je čiastočný výpis z LV č. XXXX, z ktorého skutočne vyplýva, že vo vzťahu k parcele KN E č. XXXX je pod B 1 ako spoluvlastník v podiele 133/6000 vedený odporca a pod B 32 je ako spoluvlastníčka v podiele 33/2000 vedená navrhovateľka E.. Súčasná parcela KN E č. XXXX (po odobratí časti, ktorá sa stala súčasťou parcely KN E č. XXXX/X) je však vo vzťahu k predmetu konania vymedzeného navrhovateľkou irelevantná. Prístupová cesta, o ktorú v konaní ide, jednoducho vôbec nevedie po terajšej parcele KN E č. XXXX, ktorej je navrhovateľka spoluvlastníčkou. Zo znaleckého posudku Ing. Miartuša vyplýva, že prístupová cesta vymedzená navrhovateľkou vedie po parcelách KN C S. a XXXX/X, ku ktorým právne vzťahy nie sú evidované na liste vlastníctva. Z hľadiska právneho stavu tak podstatná časť spornej prístupovej cesty v zmysle vypracovaného znaleckého posudku vedie po parcele KN E č. XXXX/X, ktorá je však vo výlučnom vlastníctve odporcu. Len časť parcely KN C č. XXXX/X je identifikovaná ako časť parcely KN E č. XXXX. (LV č. XXXX.) a časť parcely KN E č. XXXX (LV č. XXXX).

Z kópie pozemkovoknížnej mapy (č.l. 144) je zrejmé, že pôvodná pkn pare. č. XXXX zasahovala aj nad „pľacovú cestu“. V konaní pritom nebolo zistené, na základe čoho a kedy sa tento diel parcely stal súčasťou parcely KN E č. XXXX/X. Záver znaleckého posudku v spojení s vyjadrením znalca k námietkam účastníkov je však v tomto smere jednoznačný.

Okresný súd Čadca však tento rozpor v odôvodnení svojho rozhodnutia náležitým spôsobom nevysvetlil a jeho rozhodnutie je tak nepreskúmateľné. Nejde pritom o hodnotenie dôkazov, konkrétne predmetného znaleckého posudku, ale o vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Tento rozpor neodstránil ani odvolací súd.

Z odôvodnení rozhodnutí odvolacieho súdu i súdu prvého stupňa je vyššie uvedené zrejmé, že nespĺňajú náležitosti odôvodnení rozhodnutí v zmysle ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p. a § 211 ods. 2 O.s.p. a rovnako požiadavky, ktoré vyplývajú z práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Závery súdov oboch stupňov o skutkovom stave nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, čo je tzv. inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p. keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozsudky zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243i O.s.p. v spojení s § 243b O.s.p.). Vzhľadom na dôvod zrušenia týchto rozhodnutí neskúmal opodstatnenosť námietky generálneho prokurátora Slovenskej republiky, že zrušené rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a konania o mimoriadnom dovolaní (viď primerane § 243d ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.